

P6_TA(2008)0130

Orgānu ziedošana un transplantācija: politikas pasākumi ES līmenī

Eiropas Parlamenta 2008. gada 22. aprīļa rezolūcija par orgānu ziedošanu un transplantāciju — politikas pasākumi ES līmenī (2007/2210(INI))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā EK līguma 152. panta 4. punkta a) apakšpunktu,
- ņemot vērā Komisijas paziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei par orgānu ziedošanu un transplantāciju — politikas pasākumi ES līmenī (COM (2007)0275) un tam pievienoto Komisijas dienestu darba dokumentu „Ietekmes novērtējuma kopsavilkums” (SEC(2007)0705),
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 31. marta Direktīvu 2004/23/EK par kvalitātes un drošības standartu noteikšanu cilvēka audu un šūnu ziedošanai, ieguvei, testēšanai, apstrādei, konservācijai, uzglabāšanai un izplatīšanai¹,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 1995. gada 24. oktobra Direktīvu 95/46/EK par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti²,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 12. jūlija Direktīvu 2002/58/EK par personas datu apstrādi un privātās dzīves aizsardzību elektronisko komunikāciju nozarē³,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 4. aprīļa Direktīvu 2001/20/EK par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz labas klīniskās prakses ieviešanu klīniskās izpētes veikšanā ar cilvēkiem paredzētām zālēm⁴,
- ņemot vērā Pasaules Veselības organizācijas pamatprincipus par cilvēku orgānu transplantāciju,
- ņemot vērā Eiropas Padomes Konvenciju par cilvēktiesībām un biomedicīnu un tās papildprotokolu par cilvēka orgānu un audu transplantāciju,
- ņemot vērā Eiropas Padomes 1999. gada ziņojumu “Orgānu trūkuma problēmas risināšana. Pašreizējā situācija orgānu ziedošanas jomā un stratēģijas tās uzlabošanai”,
- ņemot vērā Eiropas Padomes ziņojumu „Vadlīnijas orgānu, audu un šūnu drošuma un kvalitātes nodrošināšanai”⁵,
- ņemot vērā valsts ekspertu pirmās sanāksmes par orgānu ziedošanu un transplantāciju

¹ OV L 102, 7.4.2004., 48. lpp.

² OV L 281, 23.11.1995., 31. lpp.

³ OV L 201, 31.7.2002., 37. lpp.

⁴ OV L 121, 1.5.2001., 34. lpp.

⁵ Trešais izdevums, 2007. gads.

Kopienas līmenī, kas notika Briselē, 2007. gada 13. septembra dokumentu¹,

- ņemot vērā Reglamenta 45. pantu,
- ņemot vērā Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejas ziņojumu un Juridiskās komitejas un Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas atzinumus (A6-0090/2008),
- A. tā kā nepieciešamība pēc orgānu transplantācijas Eiropas Savienībā pieaug pastāvīgi un straujāk nekā ziedoto orgānu skaits, tā kā pašlaik ES gaidīšanas sarakstos, lai iegūtu nepieciešamo transplantātu, iekļauti vairāk nekā 60 000 pacientu, un pastāvīga transplantējamo orgānu trūkuma dēļ visai daudzi pacienti nomirst, tā kā, pieaugot donoru skaitam, gaidīšanas saraksti nesamazinās;
- B. tā kā strauji pieaug orgānu tirdzniecība, komercializācija un transplantātu tūrisms, kas ir pretrunā ar cilvēka cieņas ievērošanu; tā kā orgānu trūkums ir saistīts ar orgānu tirdzniecību, tā kā ir nepieciešams iegūt vairāk datu par orgānu tirdzniecību;
- C. tā kā, veicot nelegālu komerciālu orgānu transplantāciju, bieži vien netiek ievērota drošība, kā rezultātā var tikt apdraudēta gan donora, gan orgāna saņēmēja dzīvība;
- D. tā kā četras dalībvalstis joprojām nav ratificējušas Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju pret transnacionālo organizēto noziedzību, piecas dalībvalstis nav ratificējušas tai pievienoto Protokolu par cilvēku tirdzniecības, īpaši tirdzniecības ar sievietēm un bērniem, novēršanu, apkarošanu un sodīšanu (Palermo protokolu), deviņas dalībvalstis nav ratificējušas ANO Bērna tiesību konvencijai pievienoto Fakultatīvo protokolu par bērnu tirdzniecību, bērnu prostitūciju un bērnu pornogrāfiju, un 17 dalībvalstis nav ratificējušas Eiropas Padomes Konvenciju par cīņu pret cilvēku tirdzniecību;
- E. tā kā, kaut arī pēc pašreizējām aplēsēm orgānu tirdzniecība aizņem salīdzinoši nelielu daļu no visiem nelegālās tirdzniecības veidiem, orgānu un audu tirdzniecība tomēr kļūst par arvien lielāku globālu problēmu — tā norisinās gan valsts, gan starptautiskā mērogā un turpina pastāvēt pieprasījuma dēļ (lēš, ka Eiropā katru gadu ir 150–250 šādu gadījumu);
- F. tā kā orgānu un audu tirdzniecība ir cilvēku tirdzniecības paveids, līdz ar to — nopietns cilvēka pamattiesību, īpaši cilvēka cieņas un fiziskās neaizskaramības, pārkāpums, kurš var graut iedzīvotāju ticību likumīgai orgānu transplantācijas sistēmai un kura dēļ arī turpmāk var būt vērojams brīvprātīgi ziedotu audu un orgānu trūkums;
- G. tā kā kvalitātei, drošībai, efektivitātei un pārredzamībai ir būtiska nozīme, lai sabiedrība varētu baudīt orgānu transplantācijas terapijas sniegtās priekšrocības;
- H. tā kā orgānu transplantācija ir vienīgā pieejamā ārstēšanas metode tādu orgānu kā aknas, plaušas un sirds mazspējas pēdējā stadijā un visrentablākā ārstēšanas metode nieru mazspējas pēdējā stadijā; tā kā orgānu transplantācija sniedz iespējamu glābt dzīvību un nodrošina labāku dzīves kvalitāti;
- I. tā kā orgānu transplantācijas rādītāji, orgānu avoti (miruši vai dzīvi donori) dažādās dalībvalstīs un atsevišķas dalībvalsts dažādās vietās ievērojami atšķiras un orgānu

¹ SANCO C6 EFZ/gsc D (2007) 360346

ziedošanas un transplantācijas kvalitātes un minimālās drošības prasības pat ir pretrunīgas, bet orgānu transplantācijas organizatoriskie pasākumi katrā dalībvalstī ir citādi, radot ES teritorijā atšķirīgus standartus;

- J. tā kā dalībvalstu tiesiskais regulējums (dažās dalībvalstīs pastāv izvēles iespējas, dažās izņēmumi) atšķiras un dažādu dalībvalstu pieredze rāda, ka juridiskās sistēmas ietekme uz donoru skaitu ir diezgan ierobežota;
 - K. tā kā transplantācijas alternatīva ir intensīvā terapija, kas ir nepatīkama pacientiem un noslogo veselības aprūpes sistēmas un pacienta ģimeni un aprūpētājus;
 - L. tā kā orgānu ziedošana un transplantācija ir delikāts un sarežģīts jautājums, kas aptver ne tikai medicīniskus, bet arī tiesiskus un ētiskus aspektus, un to pilnveidošanai ir nepieciešama neierobežota pilsoniskās sabiedrības dalība;
 - M. tā kā orgānu izmantošana ārstēšanā ietver infekcijas un citu slimību nodošanas risku;
 - N. tā kā dalībvalstis jau veic orgānu apmaiņu un jau ir izveidotas dažādas Eiropas orgānu apmaiņas organizācijas (piemēram, Scandiatransplant, Eurotransplant);
 - O. tā kā gūtā pieredze (piemēram, Spānijas modelis, Beļģijas GIFT projekts, DOPKI, un Orgānu ziedošanas un transplantācijas alianse (Alliance-O) liecina par pozitīviem rezultātiem un to vajadzētu ņemt vērā;
 - P. tā kā sabiedrības informētībai, konkrētai un pozitīvai informācijai un profesionāļu padziļinātai apmācībai un saziņas prasmēm ir svarīga loma, lai palielinātu vēlēšanos ziedot orgānus;
 - Q. tā kā ir nepieciešams ieviest efektīvus pasākumus sabiedrības veselības jomā, kuri veicinātu tādu hronisku slimību kā hronisku nieru slimību, kas rada orgānu darbības traucējumus, agrīnu diagnostiku un pārvaldību, lai mazinātu to cilvēku skaitu, kuriem turpmāk būtu nepieciešami orgānu, piemēram, nieru, transplantāti.
1. atzinīgi vērtē iepriekšminēto Komisijas paziņojumu, kurā tiek piedāvāta augstu vērtētā trīs pīlāru integrētā pieeja;

Juridisks instruments

2. gaida Komisijas priekšlikumu direktīvai, kas noteiktu orgānu ziedošanas, ieguves, testēšanas, konservācijas, pārvadāšanas un piešķiršanas kvalitātes un drošības prasības visā ES un šo prasību izpildei nepieciešamos līdzekļus; tomēr uzsver, ka gaidāmajam tiesiskajam regulējumam nevajadzētu radīt dalībvalstīm vai pakalpojumu sniedzējiem papildu administratīvo slogu vai apdraudēt pastāvošās atzītās prakses vai atsevišķu dalībvalstu apstākļiem pielāgotas prakses izmantošanu, vai ietvert prasības, kuru rezultātā potenciālo un faktisko donoru skaits samazinātos;
3. norāda, ka jaunajai Direktīvai vajadzētu papildināt un stiprināt dalībvalstu centienus izveidot aktīvu un efektīvu koordinācijas metodi, nekavējot stingrāku pasākumu ieviešanu vai saglabāšanu;
4. uzsver to, ka, izstrādājot direktīvu, vajadzētu ņemt vērā medicīnas zinātnē panākto progresu;

Dalībvalstu sadarbība

5. pauž bažas par pacientu prasību apmierināšanai nepieciešamo cilvēku izcelsmes transplantātu nepietiekamību; uzskata, ka orgānu (un donoru) trūkuma samazināšana ir galvenais uzdevums, kas dalībvalstīm jārisina saistībā ar orgānu transplantāciju; atgādina, ka pašlaik Eiropā gaidīšanas sarakstos ir reģistrēti daudzi tūkstoši pacientu un mirstības rādītājs viņu vidū ir ievērojams;
6. atzīmē, ka orgānu piešķiršanu vajadzētu balstīt uz pacienta medicīnisko spēju pieņemt orgānu; uzskata, ka nav pieļaujama diskriminācija saistībā ar invalīditāti, kas nekādi neietekmē pacienta iespējas pieņemt orgānu;
7. norāda, ka orgānu ziedošana ir dāvinājums; tāpēc uzsver, ka risinājumu atrašana nopietnajam orgānu trūkumam ES gan ir ārkārtīgi svarīga, bet ir jāciena un jāaizsargā arī brīva izvēle ziedot vai neziedot orgānu;
8. ņem vērā ES pastāvošās ievērojamās atšķirības attiecībā uz orgānu avotiem (mirušiem vai dzīviem donoriem), lielās atšķirības starp dalībvalstīm donoru loka paplašināšanā, kvalitātes, drošības prasību neatbilstību dalībvalstīs, atšķirīgās orgānu ziedošanas un transplantācijas organizatoriskās sistēmas un medicīnas darbinieku un vidējā medicīnas personāla izglītības un apmācības atšķirības; uzskata, ka radušās atšķirības var daļēji izskaidrot, balstoties uz ekonomisko, strukturālo, administratīvo, kultūras, ētisko, reliģisko, vēsturisko, sociālo un juridisko faktoru kopīgu ietekmi, lai gan kritiskais faktors, šķiet, ir tas, kā tiek organizēts viss process, kura rezultātā notiek orgānu ziedošana un transplantācija;
9. tāpēc uzskata, ka ES dalībvalstu pieredzes apmaiņai piemīt būtisks potenciāls, lai palielinātu donoru skaitu un padarīt transplantāciju vienlīdz pieejamu visā ES; tāpēc gaida Komisijas Rīcības plānu spēcīgākai dalībvalstu sadarbībai, lai:
 - palielinātu orgānu pieejamību,
 - uzlabotu transplantācijas sistēmu efektivitāti un pieejamību,
 - palielinātu sabiedrības informētību,
 - garantētu kvalitāti un drošību;
10. tādēļ uzsver, ka ir ārkārtīgi svarīgi izveidot labi strukturētas darbības sistēmas un veicināt veiksmīgu modeļu izmantošanu dalībvalstīs un attiecīgos gadījumos starptautiskā līmenī; ierosina, ka darbības sistēmās vajadzētu ietvert atbilstošu tiesisko regulējumu, tehnisko un loģistikas infrastruktūru, psiholoģisku un organizatorisku atbalstu un piemērotu organizatorisku struktūru ar augsti kvalificētu personālu slimnīcas un augstākā līmenī, kā arī skaidrus izsekojamības noteikumus un taisnīgu, efektīvu un vienlīdzīgu orgānu piešķiršanu un piekļuvi transplantācijas sistēmai;

Orgānu pieejamības palielināšana

11. norāda, ka dalībvalstis ir atbildīgas par saviem tiesiskajiem modeļiem; piemin, ka ES ir divi modeļi, katrs ar savām variācijām; uzskata, ka nav nepieciešams pielāgot vai saskaņot

- tiesību sistēmas; aicina dalībvalstis pieņemt tiesību aktus, paredzot iespēju personām iecelt likumīgu pārstāvi, kas var izlemt par ziedošanu pēc šo personu nāves;
12. aicina dalībvalstis sasniegt pilnu potenciālu orgānu pēcnāves ziedojumu saņemšanā; tāpēc mudina dalībvalstis ieguldīt visus nepieciešamos līdzekļus organizatorisko sistēmu uzlabošanā:
 - pievēršot šim jautājumam medicīnisko darbinieku un vidējā medicīnas personāla uzmanību un izglītojot un apmācot viņus,
 - finansiāli atbalstot slimnīcas, lai tajās varētu pieņemt darbā transplantātu koordinatorus (ārstus, kas strādā intensīvās terapijas nodaļās un saņem mediķu grupas atbalstu) — viņu uzdevums būtu aktīvi strādāt, lai noteiktu potenciālos donorus un sazinātos ar viņu ģimenēm,
 - ieviešot kvalitātes uzlabošanas programmas katrā Eiropas slimnīcā vai slimnīcu kopā, kas ir apliecinājuši savu potenciālu orgānu ziedošanas saņemšanā;
 13. aicina dalībvalstis izvērtēt paplašinātā donoru loka (gados vecu donoru, donoru ar dažādām slimībām) izmantošanu, ņemot vērā kvalitātes un drošības aspektus, lai palielinātu orgānu pieejamību;
 14. uzskata, ka transplantāciju var veikt, izmantojot orgānus, kuru kvalitāte ir zemāka par optimālo — šādos apstākļos transplantācijas veicējiem, konsultējoties ar pacientu un/vai viņa vai viņas ģimeni, jāuzņemas risks veikt transplantāciju;
 15. aicina dalībvalstis, kurās ir atļauta dzīvu donoru orgānu ziedošana, ņemt vērā kvalitātes un drošības aspektus; taču uzsver, ka dzīvu donoru orgānu ziedošanu vajadzētu uztvert kā pēcnāves ziedojumu papildinājumu;
 16. atzīst, ka tad, kad donoru loks tiek paplašināts, ārstiem var sagādāt raizes paaugstinātā iespējamība, ka transplāntētais orgāns tiks atgrūsts vai tā darbība pakāpeniski pasliktināsies, un tāpēc aicina Komisiju un dalībvalstis atbalstīt metodes, kas novērš un ārstē orgānu atgrūšanu tā, lai ārsti varētu droši izmantot paplašināto donoru loku;
 17. atzīst, ka biotehnoloģijas jomā jau tiek piedāvāti risinājumi pārstādīto orgānu atgrūšanas riska novēršanai, piemēram, ārstniecības metodes, ar kuru palīdzību atgrūšanas rādītāji tiek mazināti, tādējādi nodrošinot lielāku pieejamo orgānu skaitu un ļaujot ārstiem ārstēt vai pat novērst orgānu atgrūšanu; apgalvo, ka tas palīdzētu izmantot paplašināto donoru loku, samazinot ar šo donoru ziedoto orgānu saistīto risku;
 18. aicina dalībvalstis līdz 2010. gada janvārim atcelt tiesību aktus, kas paredz ziedoto orgānu izmantošanu tikai šajā dalībvalstī;
 19. aicina dalībvalstis veikt nepieciešamos pasākumus transplantācijas ķirurģu izglītības un apmācības, kopīga darba un atalgojuma jomā;
 20. uzsver, ka ir svarīgi, lai orgānu ieguves un transplantācijas finansēšanai būtu paredzēta īpaša budžeta pozīcija, jo pretējā gadījumā transplantāciju veikšana slimnīcām varētu būt finansiāli neizdevīga;

21. uzsver nepieciešamību nodrošināt to, ka orgānu ziedošana saglabā savu stingri nekomerciālo statusu;
22. atbalsta pasākumus, ar kuru palīdzību tiek medicīniskā, kā arī psiholoģiskā un sociālā ziņā aizsargāti dzīvie donori un tiek nodrošināta brīvprātīga un altruistisku mērķu vadīta orgānu ziedošana, nepieļaujot orgāna saņēmēja maksājumus donoram un jebkurus maksājumus ierobežojot ar kompensāciju, kuras apjoms ir stingri noteikts tā, lai atlīdzinātu izdevumus un neērtības, ko radījusi ziedošana; lūdz dalībvalstis nodrošināt ar saņēmējiem ģenētiski vai emocionāli nesaistītu mirušu un dzīvu donoru anonimitātes saglabāšanu gadījumos, kad saskaņā ar valstu tiesību aktiem šāda ziedošana ir atļauta; mudina dalībvalstis formulēt nosacījumus kompensācijas piešķiršanai;
23. mudina dalībvalstis — lai nodrošinātu sistēmas pārskatāmību un nepieļautu nelikumīgas orgānu tirdzniecības vai donoru ietekmēšanas iespēju — pieņemt vai saglabāt stingras tiesību normas attiecībā uz dzīvu donoru ziedoto orgānu transplantāciju, ja donors nav pacienta piederīgais; tādējādi ziedojumi no dzīviem donoriem, kuri nav pacientu piederīgie, varētu notikt tikai saskaņā ar valstu tiesību aktos definētiem noteikumiem un, saņemot atbilstošas neatkarīgas iestādes atļauju;
24. mudina dalībvalstis nodrošināt to, lai dzīvajiem donoriem nebūtu jāpiedzīvo diskriminācija, jo īpaši no apdrošināšanas sistēmu puses;
25. mudina dalībvalstis garantēt dzīvajiem donoriem sociālās apdrošināšanas izmaksu kompensācijas;
26. uzskata, ka nākotnē ar nosacījumu, ka tiek garantēta izsekojamība, izmantojot biotehnoloģijas metodes, pētniekiem var rasties iespējas izaudzēt orgānus no pašu pacientu vai citu donoru audiem un šūnām; aicina Komisiju veicināt šādu pētniecisko darbu, kuru, ievērojot dalībvalstīs, Pamattiesību hartā un Eiropas Padomes konvencijā par biomedicīnu noteiktās kultūras un ētikas pamatnostādnes, bieži vien veic Eiropas jaunākie vidējie un mazie uzņēmumi biotehnoloģijas jomā;
27. norāda, ka vairākos klīniskos izmēģinājumos ar cilvēkiem ir pierādīts, ka pieaugušo cilvēku cilmes šūnu izmantošana ārstēšanā ir efektīva vairākos šūnu aizstāšanas terapijas veidos;

Transplantācijas sistēmu efektivitāte un pieejamība

28. atzīmē to, ka, lai gan vairākas dalībvalstis ir ieviesušas obligāto transplantācijas darbību reģistrāciju un ir brīvprātīgi izveidoti arī daži citi reģistri, nepastāv visaptveroša sistēma, kurā tiktu apkopoti dati par dažāda veida transplantācijām un to rezultātiem; stingri iesaka izveidot dzīvo donoru valsts pārraudzības reģistrus un transplantācijas pacientu pārraudzības reģistrus pēc transplantācijas periodam, kā arī transplantācijas procedūru reģistrus; norāda, ka reģistrus ir regulāri jāatjaunina; uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt ES dalībvalstu datu salīdzināmību;
29. lūdz Komisiju sniegt dalībvalstīm ieteikumus par noteiktu vadlīniju izveidi saistībā ar reģistrāciju, lai nodrošinātu, ka reģistrētās personas sniedz noteiktu informāciju par savu slimību vēsturi, un nodrošinātu donora orgānu kvalitāti un drošumu, jo reģistrācija nav vienkārša vārda pierakstīšana, bet paredz sekas gan donoram, gan saņēmējam;

30. aicina Komisiju orgānu ziedošanas un transplantācijas kontekstā veicināt orgānu ziedošanas drošības, kvalitātes un efektivitātes vadības tehnisko un ētisko pamatstandartu izstrādi, lai dalībvalstis šos standartus varētu izmantot par paraugu; aicina Komisiju ieviest ES mehānismu, ar kura palīdzību dalībvalstīs tiktu veicinātas koordinējošas darbības saistībā ar orgānu ziedošanu un transplantāciju;
31. uzskata, ka iepriekšminētajā Komisijas paziņojumā nepietiekami uzsvērtās ES dalībvalstu sadarbības papildu priekšrocība ir medicīnisko un tehnisko iespēju ziņā potenciāli vērtīgā orgānu apmaiņa starp dalībvalstīm, vienlaikus ņem vērā šādas apmaiņas ģeogrāfiskos ierobežojumus un potenciālo ietekmi uz orgānu dzīvotspēju; saistībā ar šo uzsver starptautisko sistēmu pozitīvos rezultātus; uzskata, ka orgānu apmaiņa var būt ļoti noderīga sarežģītu transplantācijas procedūru veikšanā (piemēram, ja pacienti ir ārkārtīgi jutīgi vai procedūras ir steidzamas, vai pastāv īpaši apstākļi, kuru dēļ ir grūti atrast pacientam piemērotu donoru);
32. aicina Komisiju kopā ar dalībvalstīm veikt pētījumu par visiem orgānu transplantācijas jautājumiem attiecībā uz personām, kas atrodas dalībvalstīs, bet nav ES iedzīvotāji, un izstrādāt rīcības kodeksu, kurā tiktu ietverti noteikumi un nosacījumi, ar kuriem saskaņā mirušu ES donoru orgāni var tikt piešķirti personām, kas nav ES iedzīvotāji;
33. uzsver nepieciešamību izveidot veselības aprūpes speciālistu un komptento valsts iestāžu labu sadarbību, kas radītu papildu priekšrocības; aicina Komisiju veicināt dalībvalstu transplantāciju organizāciju apvienību veidošanos tiesiska, ētiska un tehniska rakstura sadarbībai; atzīst, ka transplantācijas jomā rodas situācijas, kuras nevar pienācīgi atrisināt dalībvalstīs ar ierobežotu donoru loku; uzskata, ka Eiropas līmeņa sadarbība varētu sniegt acīmredzamas priekšrocības īpaši mazajām dalībvalstīm;
34. aicina papildus pastāvošajām valstu sistēmām ieviest ES donora kartīti;
35. uzskata, ka starptautiska sadarbība ir vēlama, lai veicinātu orgānu pieejamību un drošumu; saistībā ar šo norāda, ka var būt lietderīgas vispārējas labākās medicīnas prakses, diagnostikas metožu un uzglabāšanas veidu reglamentatīvas normas; aicina dalībvalstis aktīvi veicināt sadarbību un piemērot šo vispārējo noteikumu sistēmu;

Sabiedrības informētības palielināšana

36. uzsver to, cik svarīgi ir palielināt sabiedrības informētību par orgānu ziedošanu un transplantāciju, lai veicinātu orgānu donoru atrašanu un uzlabot orgānu pieejamību; tādēļ aicina Komisiju, dalībvalstis un pilsonisko sabiedrību strukturāli uzlabot orgānu ziedošanas veicināšanu, cita starpā skolu jaunatnes vidū; saistībā ar šo ierosina izmantot labi pazīstamas personas (piemēram, sportistus un sportistes) un izglītības materiālu komplektus;
37. norāda, ka informāciju par orgānu ziedošanu un transplantāciju vajadzētu sniegt pārredzamā, objektīvā un nepavēlošā veidā, sniedzot pārskatu par orgānu ziedošanas apmēriem, t.i. par to, ka ir iespējama vairāku orgānu, kā arī audu ziedošana;
38. uzsver to, ka brīva izvēle ziedot vai neziedot orgānu ir donora ekskluzīvas tiesības, kas ir jārespektē, un ka orgāna ziedošana ir jāuzskata par viena cilvēka dāvanu otram; norāda, ka tas jāatspoguļo izmantotajā leksikā, izvairoties no ekonomiskas terminoloģijas, kas vedinātu uz domām, ka orgānus drīkst izmantot kā iekšējā tirgus preci;

39. aicina Komisiju apsvērt iespēju tālāk attīstīt un paplašināt orgānu ziedošanas tematikai veltīto Eiropas tīmekļa vietni¹, kā arī attiecīgo PVO tīmekļa vietni², darot tās pieejamas visās ES dalībvalstīs un visās oficiālajās valodās, lai šādā veidā sniegtu visu būtisko informāciju un datus par orgānu ziedošanu un transplantāciju;
40. aicina Komisiju un dalībvalstis veicināt donoru dienas svinēšanu un iesaka veikt pasākumus, kas uzsvērtu transplantācijas labos rezultātus un nozīmīgumu;
41. pauž pārlicību par to, ka orgānu pieejamību var ļoti efektīvi uzlabot, sniedzot sabiedrībai vairāk informācijas arī vietējā un reģionālā līmenī; aicina Komisiju, dalībvalstis un sabiedriskās, baznīcu, reliģisko un humanitāro kopienu organizācijas iesaistīties centienos palielināt sabiedrības informētību par orgānu ziedošanas iespējamību, ņemot vērā katras dalībvalsts kultūras īpatnības; uzsver to, cik svarīgu lomu orgānu ziedošanā spēlē reģistrētie donori, iedrošinot arī ģimenes locekļus un draugus kļūt par donoriem;
42. atzīst, ka ir svarīgi uzlabot veselības aprūpes speciālistu saziņas prasmes, piemēram, izveidojot vadlīnijas informācijas sniegšanai; uzsver to, ka saziņas jomā ir nepieciešama profesionāla attieksme un ekspertu atbalsts; īpašu uzmanību vajadzētu veltīt gan ziņas saturam, gan labākajam veidam, kā iztirzāt pretrunīgus jautājumus; uzsver to, cik svarīgas labu transplantācijas rezultātu un tās nozīmīguma veicināšanā ir regulāras tikšanās ar plašsaziņas līdzekļu pārstāvjiem;
43. atbalsta to, ka tiek izveidota transplantācijas palīdzības telefona līnija ar vienu telefona numuru, kuru vada valsts transplantācijas organizācija, kur šādas organizācijas pastāv, un uz kuru 24 stundas diennaktī atbild attiecīgi apmācīti un pieredzējuši profesionāļi, kas var ātri sniegt atbilstošu un precīzu medicīnisku un juridisku informāciju visiem procesa dalībniekiem;
44. aicina Komisiju atbalstīt pētniecību pārrobežu orgānu ziedošanas un transplantācijas jomā, lai noteiktu etniskās piederības, izcelsmes valsts, reliģiskās piederības, izglītības līmeņa un sociālā un ekonomiskā līmeņa ietekmi, pieņemot lēmumu ziedot orgānus; lūdz Komisiju un dalībvalstis ātri izplatīt pētījuma rezultātus, lai informētu sabiedrību un kļūdainus pieņēmumus;

Kvalitātes un drošības uzlabošana

45. atzīst, ka ir ārkārtīgi svarīgi nodrošināt orgānu ziedošanas un transplantācijas kvalitāti un drošību; norāda, ka tas samazinātu ar transplantātu izmantošanu saistīto risku un tā rezultātā samazinātu transplantācijas blaknes; atzīst, ka kvalitātes un drošības uzlabošanas pasākumi varētu ietekmēt orgānu pieejamību un otrādi; aicina Komisiju palīdzēt dalībvalstīm uzlabot kompetenci valsts tiesību aktu un reglamentējošo noteikumu izstrādē un pilnveidošanā, lai paaugstinātu transplantācijas kvalitāti un drošību, neradot negatīvu ietekmi uz pārstādāmo orgānu pieejamību;
46. atzīst, ka pēctransplantācijas un pēcziedošanas rezultātus vajadzētu pārraudzīt un izvērtēt; uzsver, ka valstu rezultātu optimālas salīdzināmības sasniegšanai vajadzētu veicināt vienotas metodoloģijas izmantošanu datu analīzē, balstoties uz pašlaik dalībvalstīs izmantoto labāko praksi;

¹ www.eurodonor.org (un/vai www.eurocet.org)

² www.transplant-observatory.org

47. aicina dalībvalstis palielināt transplantācijas pacientu uzraudzības laiku līdz vairākiem gadiem un vēlams tik ilgi, kamēr pacients ir dzīvs un/vai transplantāts vēl pilda savas funkcijas;
48. aicina Komisiju piešķirt finansējumu Eiropas Kopienų Septītajā pamatprogrammā (2007-2013) pētniecības, tehnoloģiju attīstības un demonstrējumu pasākumiem, lai veicinātu pētījumus par labākām un precīzākām diagnostikas metodēm, kas ļaus ātri un efektīvi atklāt tādas slimības kā HIV/AIDS, hepatīts un citas, jo orgānu transplantācijas svarīgs aspekts ir drošība pret dažādiem donora orgānos esošiem kaitīgiem faktoriem un slimību ierosinātājiem;

Orgānu tirdzniecība

49. norāda, ka orgānu trūkums ir saistīts ar orgānu tirdzniecību, jo orgānu tirdzniecība mazina potenciālo brīvprātīgo un neapmaksāto donoru uzticēšanos sistēmai; uzsver, ka jebkāda komerciāla orgānu izmantošana nav ētiska un ir pretrunā ar vairākumu cilvēcisكو pamatvērtību, uzsver, ka orgānu ziedošana finansiālu apsvērumu dēļ degradē orgāna dāvinājumu, padarot orgānu par preci, un tādējādi ir cilvēka cieņas pārkāpums, pārkāpj Konvencijas par cilvēktiesībām un biomedicīnu 21. pantu un ir aizliegta saskaņā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 3. panta 2. punktu;
50. aicina Komisiju cīnīties pret orgānu un audu tirdzniecību, kas saistīta ar trešām valstīm, uzskatot, ka ir nepieciešams vispārējs orgānu un audu tirdzniecības aizliegums, tostarp aizliedzot transplantēt orgānus un audus, kas iegūti no nepilngadīgajiem, personām ar garīgās attīstības traucējumiem vai ieslodzītajiem, kuriem izpildīts nāvessods; aicina Komisiju un dalībvalstis palielināt starptautiskās sabiedrības informētību par šo jautājumu;
51. uzskata, ka, lai cīnītos pret orgānu tirdzniecību nabadzīgākajās pasaules daļās, ir jāpieņem ilgtermiņa stratēģija, lai likvidētu sociālo nevienlīdzību, kuras dēļ šādas darbības notiek; uzsver, ka, lai apkarotu orgānu pārdošanu (jo īpaši jaunattīstības valstīs), vajadzētu izveidot izsekojamības mehānismu, lai nepieļautu, ka šos orgānus ievē Eiropas Savienībā;
52. aicina Komisiju un dalībvalstis veikt pasākumus, lai nepieļautu “transplantātu tūrismu”, izstrādājot vadlīnijas, lai nepieļautu, ka nabadzīgākie un neaizsargātākie donori kļūst par orgānu tirdzniecības upuriem, ieviešot pasākumus, kas palielina legāli iegūtu orgānu pieejamību, un veicot pastāvošo orgānu apmaiņas organizāciju rīcībā esošu gaidīšanas sarakstos reģistrēto informācijas apmaiņu, lai izvairītos no vienu un to pašu datu reģistrācijas vairākos sarakstos; aicina Komisiju, izmantojot brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, veicināt vienotu pieeju, lai apkopotu informāciju par valstu tiesību aktiem attiecībā uz orgānu tirdzniecību un noteiktu galvenās problēmas un iespējamās risinājumus; tālab norāda uz nepieciešamību izveidot cilvēku izcelsmes materiālu izsekojamības un uzskaites sistēmu;
53. mudina dalībvalstis vajadzības gadījumā veikt grozījumus kriminālkodeksā, lai nodrošinātu, ka par orgānu tirdzniecību atbildīgās personas attiecīgi sauc pie atbildības, tostarp paredzot sankcijas arī pret medicīnas darbiniekiem, kuri iesaistīti nelegālās tirdzniecības ceļā iegūtu orgānu transplantācijā, un vienlaikus darīt visu iespējamo, lai atturētu potenciālos orgānu saņēmējus no mēģinājumiem nelegāli iegādāties orgānus un audus; uzsver to, ka būtu jāapsver iespēja uzlikt ES iedzīvotājiem kriminālatbildību par orgānu iegādi Eiropas Savienībā vai ārpus tās robežām;

54. aicina dalībvalstis veikt nepieciešamos pasākumus, lai atturētu veselības aprūpes speciālistus veicināt orgānu un audu tirdzniecību (piemēram, vēršot pacienta uzmanību uz kādu ārvalstu transplantācijas dienestu, kurš varētu būt iesaistīts orgānu tirdzniecībā), un lai atturētu veselības apdrošināšanas pakalpojumu sniedzējus atbalstīt darbības, kas tieši vai netieši veicinātu orgānu tirdzniecību, piemēram, nelegālas orgānu transplantācijas izdevumu atmaksāšanu;
 55. uzskata, ka dalībvalstīm būtu jaorganizē savu tiesībsardzības iestāžu personāla un medicīnas darbinieku apmācība par orgānu tirdzniecības jautājumiem, lai ziņotu policijai par visiem zināmajiem gadījumiem;
 56. aicina dalībvalstis, kuras vēl nav parakstījušas, ratificējušas un īstenojušas Eiropas Padomes Konvenciju par cīņu pret cilvēku tirdzniecību, kā arī Palermo protokolu, veikt minētās procedūras;
 57. pauž nožēlu par to, ka Eiropols nav izstrādājis pārskatu par orgānu tirdzniecību, apgalvojot, ka šādi gadījumi nav dokumentēti; norāda uz Eiropas Padomes un PVO ziņojumiem, kuros ir minēti skaidri pierādījumi tam, ka orgānu tirdzniecības problēma pastāv arī ES dalībvalstīs, un aicina Komisiju un Eiropolu uzlabot orgānu tirdzniecības gadījumu novēršanu un izdarīt nepieciešamos secinājumus.
 58. aicina Komisiju un Padomi atjaunināt rīcības plānu cīņai pret cilvēku tirdzniecību un iekļaut tajā rīcības plānu cīņai pret orgānu tirdzniecību, lai varētu stiprināt sadarbību starp iesaistītajām iestādēm;
 59. turklāt pieprasa, lai rīcības plānā būtu sniegtas norādes uz ticamu un pārbaudītu informāciju par nelegāli tirgoto orgānu daudzumu, veidu un izcelsmi;
- 0
- 0 0
60. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, PVO, Eiropas Padomei un dalībvalstu valdībām un parlamentiem.